

Esiopetuksen paikallisen opetussuunnitelman päivittäminen; muutokset voimaan 1.8.2025 alkaen

Sivla 18.06.2025 § 80
845/12.00.01/2022

Valmistelu: varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen, puh. 040 5079571

Lainsäädäntö ja normiohjaus

Eduskunta on päättänyt (1090/2024) 30.12.2024 perusopetuslain muuttamisesta pääosin 1.8.2025 alkaen. Poikkeuksena perusopetuslain 20 i § tulee voimaan 1.8.2026 alkaen. Esiopetus on perusopetuslain alaista opetusta.

Opetushallitus on päivittänyt valtakunnallista opetussuunnitelmaa muuttuvaa lakia vastaavaksi ja antanut 13.2.2025 määräyksen (OPH-533-2025) esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muuttamisesta.

Opetushallitus on päättänyt muutoksista esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuihin 1-7. Määräyksen mukaisesti tarkistettu paikallinen opetussuunnitelma tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2025. Esiopetuksen järjestäjä ei voi jättää noudattamatta tätä määräystä tai poiketa siitä.

Perusopetuslain 20 i §:ä koskevilta osin muutokset paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee kuitenkin tehdä 1.8.2026 mennessä. Tämä tarkoittaa, että oppivelvollisuuslain 2 § 3. mom:n mukainen pidennetty oppivelvollisuus päättyy 31.7.2026. Päätökset tehdään 1.8.2026 alkaen esiopetuksessa oppivelvollisuuslain 2 §:n mukaisesti varhennetusta oppivelvollisuudesta ja perusopetuksessa perusopetuslain 20i §:n mukaisesti perusopetuksen järjestämiseksi oppilaalle oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella.

Paikallinen toimivalta

Jämsän kaupungin hallintosäännön § 32 mukaisesti *sivistyslautakunta* päättää kuntakohtaiset opetus- ja kasvatussuunnitelmat ja näiden suunnitelmien periaatteet ja muiden toimintaa ohjaavien suunnitelmien periaatteet.

Taustaa: Sivistyslautakunta on kokouksessaan 10.4.2025 § 45 käsitellyt oppimisen tuen uudistuksen vaikutuksia hallintosääntöön ja kaupunginvaltuusto on 5.5. § 15 hyväksynyt hallintosääntömuutokset [Dynasty tietopalvelu : Jämsän kaupunki Hallintosääntö](#) .

Sivistyslautakunta on kokoukseen 27.5.2025 § 64 käsitellyt oppimisen tuen uudistuksen resurssitarpeita esi- ja perusopetus. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 2.6.2025 § 153 päättänyt sisällyttää määrärahalisäykset syksyllä tehtävään vuoden 2025 talousarviomuutokseen. Samalla

kaupunginhallitus on antanut toiminnalle käynnistämisluvan [Dynasty tietopalvelu : Jämsän kaupunki](#) .

Esi- ja perusopetuksessa luovutaan nykyisestä kolmiportaisesta tuesta. Tuki jakaantuu jatkossa ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin ja lapsi/oppilaskohtaisiin yksilöllisiin tukitoimiin. Jatkossa hallintopäätöksiä tehdään lapsi/oppilaskohtaisista tukitoimista, perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta, opetuksen poikkeavasta järjestämisestä sekä 1.8.2026 alkaen varhennetusta oppivelvollisuudesta ja perusopetuksen järjestämisestä oppilaalle oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella.

Esiopetuksessa näitä tukitoimia ovat esiopetuksessa säännöllinen erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä tai muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan opetus pienryhmässä kokoaikaisesti ja lapsikohtaiset tulkitsemis-, avustajapalvelut ja apuvälineet. Ryhmäkohtaisia tukitoimia ovat tukiopetus ja erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä esim. rinnakkaisopetus samassa ryhmässä sekä opetuskielen tukiopetus.

Pidennetty oppivelvollisuus muuttuu varhennetuksi oppivelvollisuudeksi 1.8.2026 alkaen ja siitä tulee tehdä päätös lapsen ollessa varhaiskasvatus- tai esiopetusikäinen. Mikäli oppilaalle on tehty päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta ja hänen tuen tarpeensa jatkuu perusopetuksessa, tehdään oppilaalle tukea koskeva päätös perusopetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite.

Huomattavaa on, että varhaiskasvatuksessa kolmitasoinen (yleinen, tehostettu ja erityinen) säilyy. Esiopetuksen lisäksi täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevaan lapseen sovelletaan siten kahta eri lakia.

Jämsän kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2016, opetussuunnitelma on päivitetty ja täydennetty viimeksi vuonna 2022. Jämsän esiopetuksen opetussuunnitelma löytyy sähköisenä osoitteessa [Jämsän kaupungin esiopetussuunnitelma 2022](#)

Valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet on julkaistu ePerusteet -palvelussa 13.2.2025. Päivitetty Jämsän esiopetuksen opetussuunnitelma tehdään ePerusteet-palveluun. Aiemmin esiopetussuunnitelma on ollut pedanet.fi-sivustolla.

Paikallisen esiopetussuunnitelman päivityksestä on vastannut työryhmä, johon on kuuluvat varhaiskasvatuksen aluepäällikkö Raisa Ahtola-Järvinen, varhaiskasvatuksen pedagoginen asiantuntija Pauliina Pennanen, varhaiskasvatuksen erityisopettaja Tuula Jokinen sekä varhaiskasvatuksen opettajat Sirkku Koski ja Elina Värele. Muutoksia on käsitelty varhaiskasvatuksen johtoryhmän kokouksissa kevään aikana ja yhteisessä palaverissa perusopetuksen edustajien kanssa. Opetussuunnitelman ohjausryhmä on käsitellyt muutostarpeita ja muutoksia kokouksissaan 20.2.2025 ja 15.5.2025.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa on tehty muutoksia kaikkiin lukuihin. Pääosin muutokset koskevat käytettyjä käsitteitä, joita on päivitetty lakimuutosten myötä. Luku 3 Esiopetuksen toimintakulttuuri on otsikoitu uudelleen (aiemmin Kasvua ja oppimista tukeva toimintakulttuuri). Luku 5 Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki (aiemmin Lapsen kasvun ja oppimisen tuki) on uudistettu kokonaan 1.8.2025 voimaan tulevaa lakimuutosta vastaavaksi. Valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa määritellään paikallisesti päätettävät asiat jokaisen luvun kohdalta erikseen.

Paikallisesti päätettäviä asioita on uudistettu vastaamaan uusia perusteita. Muuttuneita käsitteitä on päivitetty, toimintatapoja tarkastettu ja kirjoitettu enemmän toimintaa kuvaaviksi. Esiopetussuunnitelman kirjauksissa on huomioitu varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Useimmat esiopetuksessa olevat lapset osallistuvat täydentävään varhaiskasvatukseen, jolloin suunnitelmien yhteneväisyys tulee ottaa huomioon esim. toimintakulttuurin osalta. Yhteneväinen toimintakulttuuri tukee mm. tuen järjestelyitä, jotka ovat nyt erilaiset varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Samalla se tukee oppimisen polun jatkumoa varhaiskasvatuksesta esiopetukseen.

Esitys päivitettyksi esiopetuksen opetussuunnitelmaksi on kokousaineiston oheismateriaalina.

Esiopetussuunnitelman lukujen paikallisiin osiin on tehty seuraavia muutoksia:

Luku 1 Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma
Käsitteitä päivitetty. Siirretty kappaleesta *1.3 Paikallisen opetussuunnitelman laatiminen ja keskeiset ratkaisut* kuvaus paikallisesta opetussuunnitelmasta otsikon **1.2 Paikallinen opetussuunnitelma ja sen kehittäminen** kohdalle. Kuvausta on laajennettu.

Luku 2 Esiopetuksen tehtävät ja yleiset tavoitteet

Käsitteitä päivitetty ja tarkennettu.

2.1 Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

Paikallista kuvausta on tarkennettu, siirretty asioita seuraavasta kappaleesta (poissaolokäytännöt).

2.2 Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua

Tekstiä päivitetty kokonaisuudessaan. Tarkennettu kuvausta lapsen esiopetussuunnitelmasta.

2.3 Arvoperusta

Päivitetty kokonaan

2.4 Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Päivitetty kokonaan. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteita tarkennetaan kahden tavoitekokonaisuuden avulla, jotka näkyvät myös toimintakulttuurin tavoitteissa (luku 3 Esiopetuksen toimintakulttuuri). Tavoitekokonaisuudet ovat Oppimisen iloa ja osallisuutta sekä Hyvinvointia ja kestäviä asenteita.

Luku 3 Esiopetuksen toimintakulttuuri

Käsitteitä päivitetty ja tarkennettu.

3.1 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Päivitetty kokonaan. Asioita koottu kahden tavoitekokonaisuuden alle: Oppimisen iloa ja osallisuutta sekä Hyvinvointia ja kestäviä asenteita. Kuvattu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteuttamista esiopetuksessa sekä toimintakulttuurin toteuttamisen arviointi ja vastuut.

3.2 Oppimisympäristöt esiopetuksessa

Päivitetty kokonaan.

3.3 Yhteistyö esiopetuksessa

Päivitetty kokonaan.

Luku 4 Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

Käsitteitä päivitetty ja tarkennettu.

4.1 Monipuoliset työtavat

Päivitetty kokonaan, kuvattu lajemmin.

4.2 Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Päivitetty kokonaan ja kuvattu laajemmin.

4.3 Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet

Kirjausta päivitetty ja siirretty kokonaisuuden loppuun. Poistettu oppimiskokonaisuuksien paikalliset täsmennykset.

4.4 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä tarkentavia kysymyksiä

Päivitetty ja tarkennettu.

Luku 5 Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Tämä on uudistettu kokonaan perusopetuslain 1.8.2025 voimaan tulevan tuen uudistuksen mukaiseksi. Luvussa kuvataan paikallisesti

5.1.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

5.1.2 Tuen jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta esiopetuksesta perusopetukseen

5.2 Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot

5.3 Lapsikohtaiset tukimuodot ja niiden järjestäminen

5.3.1 Lapsikohtaiset tuen tarpeen arviointi

5.3.2 Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma

5.3.3 Tukea koskeva päätös

5.4.1 Huoltajan ja lapsen kanssa tehtävä yhteistyö

5.4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

5.5.1 Pidennetty ja varhennettu oppivelvollisuus

5.5.2 Sairaalaopetus ja konsultatiivinen sairaalapalvelu

5.5.4 Lapsen esioptuksen järjestäminen poikkeavasti terveydentilasta johtuen

5.5.5 perusopetuksen aloittamisen myöhentäminen

Varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen selvitti asiaa kokouksessa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Jämsän kaupungin hallintosääntö, § 32: sivistyslautakunta päättää kuntakohtaiset opetus- ja kasvatussuunnitelmat ja näiden suunnitelmien periaatteet ja muiden toimintaa ohjaavien suunnitelmien periaatteet

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta hyväksyy paikalliseen esiopetussuunnitelmaan tehdyt muutokset otettavaksi käyttöön 1.8.2025.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Ville Erkkilä ilmoitti olevansa esteellinen eikä ollut läsnä asian käsittelyn aikana (osallisuusjäävi).